

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3803

Vragen van de leden **Geluk-Poortvliet** en **Ronnes** (beiden CDA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Graf Jacoba van Beieren hoort op Tholen»* (ingezonden 26 juni 2019).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de taatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 4 september 2019).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het bericht «Graf Jacoba van Beieren hoort op Tholen»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Klopt het dat Jacoba van Beieren begraven is in de voormalige Hofkapel op het Binnenhof?

Antwoord 2

Ja

Vraag 3

Klopt het dat Jacoba van Beieren voor haar overlijden te kennen heeft gegeven dat zij begraven wilde worden in het familiegraf van haar schoonouders in de Maartenskerk in Sint-Maartensdijk op Tholen?

Antwoord 3

Ja, zie ook de beantwoording van vraag 6.

Vraag 4

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het voorgenomen onderzoek naar de historische graven in de kelders van voormalige Hofkapel op het Binnenhof?

¹ Reformatorisch Dagblad, 24 juni 2019

Antwoord 4

Naar aanleiding van de toezegging van de Minister-President bij de begrotingsbehandeling van Algemene Zaken op 10 oktober 2018 (Handelingen II 2018/19, nr. 11) heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) de opdracht gekregen om na te gaan wat de mogelijkheden zijn om de lichamelijke overblijfselen van Johan van Oldenbarnevelt te identificeren. Het onderzoek richt zich enerzijds op een analyse van historische bronnen en anderzijds op de hedendaagse mogelijkheden en beperkingen van het identificeren van personen. Op 13 juni jl. heeft hierover een bijeenkomst van deskundigen plaatsgevonden in het gebouw van de Eerste Kamer. Het onderzoeksrapport zal in september beschikbaar zijn.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de tekst op de gedenksteen die in 1880 op het Binnenhof is geplaatst met betrekking tot de graven en gravinnen van Holland die in de Hofkapel zijn uiterst summier is? Zo ja, bent u bereid in het kader van de renovatie van het Binnenhof ook hieraan aandacht te besteden, mede gelet op de afspraak in het regeerakkoord om historische plaatsen in het land die het verhaal van onze geschiedenis vertellen, beter zichtbaar en zo mogelijk toegankelijk te maken?

Antwoord 5

De gedenksteen is geplaatst op 1 april 1880 na de ontmanteling van de Hofkapel in 1879, op initiatief van Daniël Veegens, toenmalig griffier van de Tweede Kamer. De steen maakt deel uit van de gelaagde historie van dit gebouw, dat een beschermd rijksmonument is. De steen valt vanzelfsprekend ook onder die bescherming. In dit licht acht ik het niet wenselijk om de tekst van de gedenksteen te wijzigen. Het Rijksvastgoedbedrijf treedt namens de staat op als eigenaar en beheerder. De Staatssecretaris van BZK is graag bereid in het kader van de renovatie Binnenhof nader aandacht te besteden aan deze plaquette en zijn betekenis.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u het pleidooi van de Historische Kring Voorhout voor een opvallende laatste rustplaats voor Jacoba van Beieren, die recht doet aan haar rol in de geschiedenis?

Antwoord 6

Jacoba van Beieren overleed in de nacht van 8 op 9 oktober 1436 op kasteel Teylingen, waar haar moeder woonde. In haar testament had zij te kennen gegeven dat zij wilde worden begraven in Sint-Maartensdijk, waar zij de laatste periode van haar leven woonde. De executeurs-testamentair, onder wie haar moeder Margaretha van Bourgondië en haar echtgenoot Frank van Borssele, hebben echter geen gehoor gegeven aan deze laatste wens. Het lichaam van Jacoba werd «om alles besten wille» overgebracht naar de Haagse Hofkapel, waar zij omwille van haar status dicht bij het koor werd begraven. De Hofkapel was de begraafplaats van de grafelijke dynastie². In de kapel werd bovendien een beeld van Jacoba geplaatst³. Op deze manier meende men bijna 600 jaar geleden recht te doen aan de status en de rol van Jacoba als gewezen gravin van Holland en Zeeland.

Los van de vraag of het mogelijk is om haar lichamelijke overblijfselen te identificeren, acht ik een verplaatsing van haar lichaam geen voorwaarde om recht te doen aan haar rol in de geschiedenis. Dat neemt uiteraard niet weg dat ik waardering heb voor de intentie van de Historische Kring Voorhout om aandacht te vragen voor de historische betekenis van de gravin.

² Antheun Janse, *Een pion voor een dame. Jacoba van Beieren 1401–1436*, Amsterdam 2009, pp. 329–333; M.M.A. van Veen, *Het grafelijk en stadhoudelijk hof in Den Haag. Een overzicht van opgravingen en waarnemingen van 1770 tot en met 2013* (Haagse Oudheidkundige Publicaties, no. 19), Den Haag 2015, pp. 66–102.

³ Anon., «'s Gravenhage onder de regering der Graven uit de huizen van Holland, Henegouwen en Beijeren», *Mededeelingen van de Vereeniging ter beoefening der geschiedenis van 's Gravenhage*, deel I, 's Gravenhage 1863, pp. 207–342, hier: 299–300.